toll0303.qxd 2005.07.23. 20:13 Page 1

A hazai szabad repülők lapja Postacím: Amatőr Siklórepülő Egyesület 1550 Budapest, Pf. 59.

Szerkesztő: Kerekes László

Tel.: (20) 364-6921

E-mail: siklorep@aeroclub.hu

Tipográfia: Magyar Bertalan

Tel.: (30) 9642-652 E-mail.: beric@index.hu

Nyomda: Press + Print Kft. Kiskunlacháza, Gábor Á. u. 2.

Vezető: Tóth Imre

Hirdetésfelvétel: Pinczés-Balog At-

tila

Tel.: (70) 384-8491 (1) 2490-007

E-mail: xatesz@freemail.hu

Tervezett megjelentetés havonta, lapzárta az adott hónap 2-a. Kiadványunkat a hazai szabad repülést támogatók részére küldjük, névre, címre postázva. A támogatást a fenti címre normál postai csekken befizetve, vagy az Amatőr Siklórepülő Egyesülethez egyéb módon lehet eljuttatni. Mértéke negyedévre 900 Ft, félévre 1600 Ft, egy évre 3000 Ft.

A címlapon:

Akinek jó repülni, és akikért jó leszállni Fotó: Tóth Zsuzsanna Montázs:

Számunk tartalma

Sz nes mellØklet	IXVI
Flight to Dakar 2002	- 1
Korzikai kiruccanÆs	VI
Parapower Igor Miloszewski	IX
Pap rmunka	2 8
Sikl ernyıs szakbizotts	Æg 2
SportszabÆlyzatok	3
Versenyki rÆsok	6
MACSETT Megh v Pal cf Idre	9
SzakØrtØs	10 17
Az t dik elem II. A termikrıl	10
A hatsz g-elmØlet Felhiutak s k vidØk f l tt	13
Design-vezØrelt koktØ A sikl ernyık anyagÆr l	15
LØg-tØr	18 30
A hÆrom mØter Guriga Øs a rØgiek rep lØse	18
FAI-h rek MenyhÆrt va emlØke	19
Libanon Vereczkei AndrÆs	21
Egy kis tÆv: 52 km BalÆzs R bert	25
Egy ordas nap Cs I k debreceni œtja	27

2003. mÆrcius

Pap rmunka

Megalakult az új Siklóernyõs Szakbizottság

2003. március 8-án az éves szakági értekezleten az előző szakbizottság mandátuma lejárt. Az új szakbizottság összetétele:

- Atkári Győző (atkarigy@freemail.hu);
- Lakatos Péter (ismertebb nevén Gagarin, gagarin@index.hu)
- Pereczes Zsolt (pg@mpc.hu)
- Tábor Tamás (ttamas@visionsoft.hu)
- Zsembery András (zsembery.andras@dpg.hu)

Választásuk alapján a szakbizottság vezetését Pereczes Zsolt végzi.

Itt is szeretnénk megköszönni az előző szakbizottság munkáját; bár a magasra helyezett lécet nehéz lesz átugornunk, megpróbálkozunk vele.

A szakbizottsági ülésen megalakultak a következő munkacsoportok, az adott témában közvetlenül hozzájuk lehet bizalommal fordulni.

Starthely munkacsoport: Atkári Győző (vezető), Zsembery András, Tábor Tamás, (külsősként bevonva Kutasi Ferenc)

Verseny munkacsoport: Pereczes Zsolt (vezető), Lakatos Péter, (külsősként bevonva Kerekes László). Feladatai: sportszabályzat; MKK kiírás; Nemzeti Bajnokság kiírása; versenyterv

Gazdasági tervező munkacsoport: Zsembery András (vezető), Tábor Tamás, (külsősként bevonva Kiszely Matyi, Atkári Győző). Feladatai: Pályázati lehetőségek megvizsgálása; MRSznbelüli szakágak közötti százalékos arányokra illetve az éves várható mûködési költségekre javaslat; szakbizottsági ta-

gok számára költségtérítés lehetőségét és mértékét megyizsgálni; PR-terv.

A szakbizottság a következő munkarendet szándékozik tartani: legalább 3 havonta szakbizottsági ülés, következő várhatóan 2003. június elején; a munkacsoportok a szakbizottsági üléseken beszámolnak a tevékenységükről; a vezetők 3 napnál hosszabb távollét esetén gondoskodnak helyettesről; kapcsolattartás elsősorban E-mailben, és telefonon (Győző 30-9370669; Zsembi 20-3692159, Perec 30-9493662; Gagarin 30-9321411; Tamás 20-9551957)

A siklóernyős szakbizottság hivatalos tájékoztatói "xx/xxxx. Siklóernyős szakági tájékoztató" tárgysorral a szakbizottság vezetőjétől érkeznek a következő csatornákra (elektronikusan illetve nyomtatott formában): Pgszakvez levelezőlista; paragliding@sch.bme.hu levelezőlista; freeflying levelezőlista; Madártoll.

Versenyelőzetes: Kérjük a 2003-ban versenyt rendezni kívánó siklóernyős társainkat, hogy a következőket juttassák el E-mailben a szakbizottság számára: versenykiírás; előzetes költségkalkuláció a versenyről (támogásként igényelt összeggel). Tájékoztatásként, eddig a következő versenyekre érkeztek jelzések: 04.26. - 05.04.: Nemzeti I. forduló (rangsoroló, szlovén nemzetivel együtt; 05.24. - 06.01.: Eged-kupa (rangsoroló); 06.05. -06.09.: Nemzeti II. forduló (rangsoroló, Egerben; 06.28. - 07.07. Nyikom Kupa (rangsoroló?); 09.04. - 09.07. Csörlős verseny Kalocsa. Hivatalos versenykiírások a versenyt megelőzően 30 nappal várhatóak.Jó munkát mindenkinek!Perec

A Magyar Repülőszövetség 2003. évi siklóernyős sportszabályzata*

I. A versenyek rendezésének, lebonyolításának és értékelésének rendie

Hivatalos minden olyan nyílt verseny, amelyet az MRSZ szabályai alapján, a Szakbizottság előzetes hozzájárulásával rendeznek, és amelyen legalább három érvényes tagsággal rendelkező MRSZ egyesület minimum 15 versenyzővel indul. Hivatalos továbbá az MKK is. Ezeken a versenyeken mindenki részt vehet, akit egyesülete hozzájárulásával nevezett és a versenykiírásban és a helyi szabályzatban foglaltakat elfogadja. Minden versenyzőnek érvényes sportigazolással (FAI sporting licence), a légijárműveknek hatósági nyilvántartást igazoló alkalmassági tanúsítvánnyal kell rendelkeznie, amelyet a rendezõ köteles a verseny megkezdése előtt ellenõrizni.

- 1. Versenykiírások elkészítése A verseny rendezője köteles a versenykiírást legalább 30 nappal a verseny kezdete előtt közzétenni.
- 2. A "Versenykiírás" tartalma: 2.1. A verseny rendezőjének megnevezése (klub, szervezet, személy) 2.2. A

verseny helye (szállás, starthely, indulás módja) 2.3. A verseny időpontja, időbeosztása 2.4. A versenyre nevezés feltételei (határidő, nevezési díj, szolgáltatások, regisztrációs feltételek) 2.5. Versenyvezetés, szolgálatok (versenyigazgató, repülésvezető, zsûri) 2.6. A várható feladatok meghatározása. A feladatkitûzésnél arra kell törekedni, hogy a versenyzők szokjanak hozzá a nemzetközi követelményrendszer teljesítéséhez. Nem szabad olyan feladat mellett dönteni, amely csak anyagi meggondolás miatt egyoldalúan a Rendező érdekeit szolgálja! A kitûzött feladat hosszát a meteorológiai viszonyok alapján olyan méretűre kell választani, hogy a versenyzők legalább 20%-ának esélye legyen a célba érésre, de a 25 kmt meghaladja. A feladatkitûzés a versenyigazgató, vagy az általa kijelölt bizottság hatásköre (lehetőleg ne a versenyen részt vevő versenyző legyen). 2.7. Az eredmények igazolása és dokumentálása. Az elért teljesítmény hitelesítése egyidejûleg távigazoló lappal és fotóval vagy a helyi szabályzatban lefektetett feltételek mellett GPS igazolással kell, hogy történjen, kivéve ha a versenyzők érdekében a versenyrendező a feladat

^{*} A sárkányrepülők sportszabályzata és MKK-kiírása a siklóernyőssel teljes egészében megegyezik, pusztán a siklóernyő szó helyére sárkányrepülőt kell behelyettesíteni. Emiatt nem növeljük feleslegesen az újság terjedelmét, mivel az redundanciát és felesleges költségeket eredményezne – a szerk.

függvényében a fotó vagy GPS igazolást elengedi (például. céltáv a versenyző idejét mérve). A GPS igazolás feltételeire a III/8. pont érvényes. A "távigazoló lap" kézzel rajzolt térképvázlat, amelyből a leszállás helye beazonosítható terepponttal és földrajzi koordinátákkal 200 méter pontossággal megállapítható. Szerepeljen rajta a versenyző neve, a start helye és ideje, a teljesített feladat leírása és hogy a versenyző mely fordulópontokról készített szektorhelyes felvételt. Fotóigazolás esetén a fotózás sorrendie az FAI előírásai szerint: 1. A dátumot és a feladatot tartalmazó FELADAT TÁBLA, a pilótát és a légijármûvét azonosító módon. (Lehet két egymást követő fotó is) 2. Fordulópontok a levegőből, fotószektorból. Ha nincsenek, legalább egy légi felvétel felismerhető objektummal, vagy a szárnnyal. 3. Értékelhető fotó a leszállás helyén a földről azonosítható háttérrel. A versenyen az eredmények közzétételétől az óvási határidőig lehetőséget kell biztosítani a dokumentumok megtekintésére. 2.8. Az értékelés módia A megtett távolságot a leszállás helyének kurzusra történő vissza körzőzésével kell meghatározni. Ez a versenyző értékelt távja, amelyet a napi pontszámolásnál figyelembe kell venni. A verseny értékelését a naponta elért pontszámok összeadásával kell végezni. Csapatverseny esetén csak az azonos egyesületből nevező versenyzők pontszámai adhatóak össze. A versenyeken alkalmazandó számítási képlet a repült távot és befejezett feladatban a sebességet pontozza úgy, hogy a napi pontmaximum az 1000 pontot nem haladhatja meg. Minden versenyszámot követően el kell végezni az értékelést, majd a napi,- és összesített eredményt közzé kell tenni. Értékelni csak azt a versenynapot lehet, amelyen a versenyre nevezettek leg-

alább 20%-a teljesítette a távminimumot (10 km). A verseny utolsó napján a rendező köteles kihirdetni a verseny eredményét. Ezután a versenyeredményekkel szemben nem, csak a versennyel szemben lehet óvással élni, a verseny eredményének közzétételétől számított egy hónapon belül. A versenven az első versenyfeladat előtt 3 tagú zsûrit kell választani.

3. Versenyjegyzőkönyvek megküldése

A verseny rendezője köteles a versenyről készült jegyzőkönyvet (a napi eredménylistákkal, és az esetleges zsüri döntések jegyzőkönyveivel) a szakbizottságnak 7 napon belül megküldeni. A saját szervezésû MKK repülések feladatigazoló lapját és fotódokumentumait a versenykiírásban megjelölt határidőig a versenyző juttassa el a kiírásban szereplő helyre. A zsûri az óvási határidő letelte után, amennyiben óvás nem érkezett be - vagy beérkezett óvás esetén az elbírálás után - engedélyezi a filmek versenyzőknek történő visszaadását, illetve egyes dokumentumokat a döntés mellékleteként csatoltathat a szakbizottságnak átadandó anyaghoz.

II. A versenyeredmények éves elbírálása

1. Az éves rangsor megállapítása Az éves rangsort az egyes versenyzők 3 legmagasabb pontértékû rangsor pontszámának összege adja. Az éves rangsort az év utolsó hivatalos versenyének utolsó versenynapjáig született érvényes versenyeredmények alapján kell számolni, amelyet a szakbizottság év végén a versenyrendezők által eljuttatott hiteles dokumentumok alapján értékel a szakbizottság által elfogadott versenyekből, az MKK-ból (Magyar Köztársasági Kupaverseny) és a NMK-ból (Nemzetközi Magyar Kupaverseny). Az év versenyein a versenyzők az éves versenynaptárban megjelölt versenyek közül a versenyeken való szereplésük alapján a teljesítményüket, az értékelt napokat és a versenyen résztvevők rangját tartalmazó "rangsor pontot" (PR) szereznek. Ennek kiszámítása a következő: PR=1000*PS*SN*SV ahol: PS a versenyző százalékos versenyteljesítménye (a versenyző szerzett összes pontszáma osztva a versenynap-győztesek pontjaival, az NMK-ban a nemzetközi rangsorban az adott versenyző pontszáma osztva a legjobb magyar versenyző pontszámával) SN – szorzó az értékelt napok szerint (2 nap esetén 0,5,;3 nap esetén 0,7,; minden további nap +0,1). Az NMK SN szorzója 0,7. SV - szorzó a versenyzők rangja szerint (0,5 + 0,05*a 2002-es rangsor első osztályú versenyzőiből ahányan a versenyen indultak).

2. Minősítések

Az éves rangsor alapján: I. osztályú az évben pontot szerzett versenyzők első 10 helyezettje II. osztályú az évben pontot szerzett versenyzők 11. helyezettől a rangsor első 50%-áig III. osztályú az évben pontot szerzett versenyzők második fele. Az "Év sportolója" cím az éves rangsor 1. helyezettjét illeti meg.

3. Válogatott keret

Az éves rangsor képezi a következő évi válogatások alapját úgy, hogy a keret vezetője az első osztályú versenyzőkből válogathatja ki az általa legjobb formában lévőnek ítélt versenyzőket. Kivételes esetben a szakbizottság hozzájárulásával más versenyzőt is válogathat a keretbe. A válogatott keret felkészítését és a válogatást a szakbizottság által javasolt, az MRSZ elnöksége által jóváhagyott személy felkészítési terv alapján a válogatott keret vezetőjeként végzi. III. Rekordok hitelesítése

Nemzeti (magyar pilóta által bárhol a világon repült) és magyar (Magyarországról indult magyar pilóta által repült) rekordok hitelesítésére a Szakbizottság a FAI érvényes előírásainak betartásával illetékes. Rekordok hitelesíthetők általános, női és tandem kategóriában. A hitelesítéshez szükséges: távigazoló lap, feladatlap (vagy feladat tábla) fotó, légi felvétel és leszállóhely fotó, de hazai vagy nemzetközi hivatalos versenyen értékelt eredmény is elfogadható rekordként a verseny értékelése alap-

1.Szabad táv A starttól a leszállásig mért távolság vissza körzőzés nélkül. 2.Céltáv A start előtt megnevezett céllal. Célba érkezésnek számít, ha a célt a pilóta a levegőből fotószektorból fotózta, vagy a fotószektoron belül szállt le. 3.Oda - vissza táv Hurok, amely befejezettnek tekinthető, ha az indulási pontot beérkezéskor fotószektorból fotózta, vagy a fotószektorban szállt le. 4.Háromszögön repült táv érvényes háromszögnek tekintendő az a feladat, amely szárainak egyike sem kisebb a kerület 28 százalékánál. 5.Háromszögön repült sebesség (25,;50,;100,;150,;200,;300 kmen) 6.Oda - vissza útvonalon repült sebesség (100,;200,;300 km-en) 7.Magasságnyerés (Hitelesített barográf, vagy repülési adatrögzítő szükséges, melyet a rekordkísérlet előtt 1 éven belül,vagy a kísérletet követően 1 hónapon belül hitelesítettek.) 8.E szabályzatban külön nem érintett kérdésekben az FAI CIVL Sportkódex 7. szekció "O" osztály érvényes előírásai az irányadók. (Letölthető és/vagy olvasható a FAI web oldalán: http://www.fai.org/ hang_gliding/documents/)

2003. 03. 12. Siklóernyős Szakbizottság

A 2003. évi Siklóernyős Magyar Köztársasági Kupa versenykiírása*

- 1. A verseny célja a hivatalos versenyeken kívül repült hazai teljesítmények sportértékû dokumentálása. A versenvt a MRSZ írta ki.
- 2. A repülések belföldről indulva végezhetők. Országhatáron túli feladat csak előzetes PLH engedély és érvényes útlevél birtokában tûzhető ki.
- 3. A verseny ideje: 2003. március 15-től október 23-ig.
- 4. Nevezés az első akár rész dokumentációk leadásáig kell, hogy megtörténjen. A versenybe a 2003-ra érvényes MRSz liszensszel lehet nevezni és a verseny során a nyilvántartásba beielentett légijármûvel repült feladatot lehet beadni. A verseny nevezési díja versenyzőnként 2000 Ft. Az összeget a következő folyószámlára kell eljuttatni: 11613008-00192407-13000005, MRSZ Siklórepülő Szakbizottság. Postacím: 1550 Bp., Pf. 59. Az átutalásnál vagy postai feladásnál legyen feltüntetve, hogy 'MKK 2003' és a pilóta neve.
- 5. A verseny értékelését a szakbizottság által az MKK-ba eredményt be nem adott személyek közül kijelölt értékelő bizottság fogja végezni. A verseny zsürije a szakbizottság.

- 6. A kitûzhető MKK feladatfajták: a., szabad táv b., céltáv (törésponttal is lehetséges a kitûzés) c., távolsági értékelésû hurokfeladat d., távolsági értékelésû háromszög feladat A tervezett feladat hossza nem lehet kisebb 25 km-nél
- 7. Az eredmények dokumentálásához az alábbiak tartoznak: - MKK feladatlap, amit minden esetben csatolni kell a dokumentációhoz. - a dokumentációhoz tartozik még a fotó negatív vagy GPS track log. Az MKK feladatlapon a következőknek kell szerepelni: - MKK 2003 - Pilóta neve, klubja - szárny típusa, azonosítója - Dátum - starthely neve - starthely koordinátái (GPS használata esetén) - feladat leírása (fordulópontok listája) - feladat fajtája - starthely tanú aláírása, címe (vagy telefonszáma) - leszállás helve - leszállás koordinátái (GPS használata esetén) - leszálló tanú aláírása, címe (vagy telefonszáma) - térképvázlat a leszállásról csatolt dokumentáció negatív vagy GPS track log. (ha van mindkettő, melyik alapján kéri az értékelést) - a feladat előzetes értékelése A sportszabályzat szerint előkészített negatív a meghatározott fotósorrenddel (a versenyző érdeke, hogy a feladatkiírás fotón a kitûzött feladat, az időpont, név és az MKK jelölés a negatívon is olvasható legyen, légifelvétel, forduló-
- * A sárkányrepülők sportszabályzata és MKK-kiírása a siklóernyőssel teljes egészében megegyezik, pusztán a siklóernyő szó helyére sárkányrepülőt kell behelyettesíteni. Emiatt nem növeljük feleslegesen az újság terjedelmét, mivel az redundanciát és felesleges költségeket eredményezne – a szerk.

- pontok, valamint hogy a leszállás fotó beazonosítható legyen). GPS-es igazolás: a feladat megkezdése előtt a pilóta SMSben elküldi a kitûzött feladatot (tárgysorban pilóta neve, üzenet törzsében a feladat fajtája és a starthely-fordulópontokcél) az mkk@mpc.hu címre, majd a feladat befejezésekor a szükséges adatokat (tárgysorban pilóta neve, a leszállás helye, ideje) ugyanarra az E-mail címre. (A versenykiírás idején mindegyik hazai mobil szolgáltatónál van lehetőség E-mail küldésére SMS-ben. Javasoljuk a versenyzőknek, hogy még a várható feladatot megelőzően próbálják ki a küldést) Fotóigazolás esetén az MKK feladatlapot a fotónegatívval együtt 30 napon belül a versenyzõ feladata az MRSZ-be eljuttatni a szakbizottsághoz (személyesen 1138 Bp. Dagály u. 11., postán: 1550. Budapest Pf. 59. címre, vagy FAX-on (1) 2394458 telefonszámra. GPS-es igazolás esetén a letöltött GPS track logot a repülés napját követő 5 napon belül kell eljuttatni az mkk@mpc.hu E-mail címre. A feladatlapot ebben az esetben elegendő 2003. november 2-ig eliuttatni az előző bekezdésben megadott elérhetőségek egyikére. Késedelmes beadás esetén az eredmény nem értékelhető.
- 8. Értékelés: Szabad táv értékelése a starttól a leszállásig repült táv, a céltáv értékelési módszer vissza körzőzés utáni km értékkel számolva (töréspont esetén a kurzus törésével), a teljesített feladatok km értékét szorzókkal növelve vesszük figyelembe a pontszám kiszámításakor. Számítási képlet az MKK-ban: P= 1000 * SQR (NT/NN) * (L-10)/LMAX ahol: NT az MKK-ba értékelhető eredményt beadott versenyzők száma NN az évben minősült versenyzők száma L a szorzókkal kiszámolt érték km LMAX a szorzókkal kiszámolt legnagyobb km érték. szorzók: Feladat km szorzók: Szabad táv 0,75. Befejezett céltáv: 1.3. Hurok 1

- fordulóponttal, nem befejezve: 1.2; befejezve: 1.7. Háromszög nem befejezve: 1. ford. pont után: 1.2; 2. ford.pont után: 1.5; befejezett háromszög: 2.
- 9. Az MKK az éves rangsorba beszámít. Ezt a versenyző által beküldött és határidőre beérkezett 5 legmagasabb pontértékû eredménye alapján (a be nem adottakat 0 értékkel) számítjuk. Így a versenyző %-os MKK teljesítménye: PS = (P1 + P2 + P3 + P4 + P5) / PMAX ahol: PMAX az MKK 5 legnagyobb értékû pontszáma, amelyek azonban nem eshetnek azonos napra. Az értékelt napok szerinti szorzó, mivel 5 "napot" értékelünk: SN= 0.9 A versenyzők rangja szerinti szorzót a verseny végértékelésekor kapjuk meg (SV= 0.5+ B*0.05, ahol B a 2002-es rangsor első osztályú versenyzői közül az MKK-ba dokumentumot leadott versenyzők száma) Az MKK győztese a legmagasabb MKK rangsor-ponelért versenyzõ lesz. PR=1000*PS*SN*SV
- 10. Bármely dokumentum hiánya, vagy hiányossága, illetve késedelmes beadása esetén azt a Szakbizottság nem fogadja el. A beérkezett eredményeket tájékoztató jelleggel az MKK nyíltabbá tétele érdekében folyamatosan feldolgozzuk és közzé tesszük. Óvási határidő az adott teljesítmény közzétételét követő 14. nap. Óvási díi 5000 Ft.
- 11. A verseny díjazása: Kategóriánként a verseny első 3 helyezettje, valamint az MKK-ban elsőként versenyző legjobb eredményt elért pilóta és a legtöbb pontot szerzett klub kupa és oklevél díjazásban részesül, amelyek a 2004 márciusában rendezett MRSZ díjkiosztón kerülnek átadásra. 2003. 03. 12.

Siklóernyős Szakbizottság

Megh v

122.

A 2003. évi Siklórepülő Nemzetközi Magyar Kupa versenykiírása

A Kupa célja ösztönözni a magyar siklóernyős és sárkányrepülő pilótákat a nemzetközi rangsoroló (FAI 1. és 2. kategóriájú) versenyeken való szereplésre és az ott elért eredményeiknek az éves magyar rangsorba illeszthetőségének biztosítása.

- 1. A verseny rendezője a szakbizottság amely nyomon követi a nemzetközi PIRS rangsorban szereplő magyar versenyzők pontszámait, ami alapja az NMK értékelésének és ebből állapítja meg az aktuális rangsor pont értéket.
- 2. A verseny helye: a világ bármely országában rendezett FAI kategóriás versenyei. A versenyzőknek érvényes MRSZ licensszel kell rendelkezniük és az adott verseny kiírásának kell megfelelniük.
- 3. A verseny időpontja folyamatos, az értékelésnél az utolsó verseny a 2003 október 23-ig befejezett nemzetközi verseny.
- 4. A versenyre nevezés feltételei. A külföldi versenyre nevezés és az induláshoz szükséges körülmények biztosítása a versenyző feladata.
- 5. Versenyvezetés. Az értékelés előtt előzetesen a PIRS rangsor aktuális helyzetéről az MRSZ negyedévenként információt ad (aktuális állás). Az NMK zsü-

rizését a szakbizottság által megbízott személy(ek) végzi(k) el.

- 6. A várható feladatok. A CIVL sportkódex meghatározása szerint.
- 7. Az eredmények igazolása és dokumentálása. A versenyeken elért eredményeket a külföldi verseny rendezője a CIVL felé megküldi. Amennyiben a külföldi verseny nem kerül be a PIRS rangsorba, azért a versenyző semmiféle óvással nem élhet, a külföldi versenyek rangsorolásából származó tévedéseket nem a szakbizottság feladata korrigálni, az ebből származó hátrány a versenyző kocká-
- 8. Az értékelés módja Az NMK éves rangsor pontjának kiszámítása a következő: PR=1000*PS*SN*SV ahol:

PS - a versenyző százalékos versenyteljesítménye (a nemzetközi rangsorban az adott magyar versenyző pontszáma osztva a legjobb magyar versenyző pontszámával)

SN - szorzó az értékelt napok szerint 0.7.

SV - szorzó a versenyzők rangja szerint (0,5 + 0,05*a 2002-es rangsor elsõ osztályú versenyzőiből ahányan a PIRS rangsorban szerepelnek).

9. A verseny díjazása: Az NMK 1-3. helyezettjeit az éves díjkiosztón az MRSZ oklevéllel és kupával díjazza.

Bemutatkozik a

Mátra és Cserhát Turizmusáért Társaság

A Nyikomról szinte minden siklórepülõ pilóta hallott már, de azt kevesen tudják, hogy az egykori Nógrádi Megyei Sárkányrepülő Klub, több extrém hegyi sportágat összefogya, ma Nyikom Hegyisport- és Természetvédő Klub néven mûködik. A Mátra és Cserhát Turizmusáért Társaságot is a klub keltette életre. A társaság célja közös reklámmal, és sportrendezvények szervezésével növelni Palócföld idegenforgalmát. A MACSETT tagjait azok a sportegyesületek, vendéglátósok és kézművesek alkotják, akik már eddig is kiemelkedő szerepet töltöttek be az idegenforgalom területén. Első közös eredményként megjelentettünk egy plakátot, és elkészült internetes honlapunk is, ami a www.macsett.hu névre hallgat. A repülésről csak tájékoztató jellegû információkat tartalmaz, de a vendégkönyvében április 1től minden szombat és vasárnap délelőtt 9 órakor friss információkkal szol-

gálunk a helyi szél- és időjárási viszonyokról. Jó hír továbbá, hogy repülésre alkalmas időben felszállítást is biztosítunk. A versenynaptárban foglaltak szerint szinte minden hétvégére izgalmas programokkal várjuk az extrém- és hagyományos sportok kedvelõit. Lesz Off-Road kupa teljesítménytúra, amator paintball verseny, barlangász- és hegymászótábor, lovaglás, horgászverseny és természetesen Nyikom Kupa, hogy a legfontosabbat ki ne felejtsem.

Honlapunkon sok képpel illusztrálva összeállítottunk egy családi programot, ami nem csak a hozzánk érkező pilótának, de kedves hozzátartozóinak is feledhetetlen élményt ígér. Kézmûves mûhelyekben ismerkedhetnek meg az agyagozás, üvegfestés, kosárfonás és fafaragás titkaival. Részt vehetnek terepjárós túrán, ami után üde felfrissülést jelent a pásztói strand úszómedencéje. A nyugodt éjszakákat a falusi hangulat, és a mai igényeket szolgáló, de régi palóc bútorokkal berendezett parasztház garantálja. Szeretnénk bebizonyítani, hogy a nálunk töltött napok kényelmesebb, biztonságosabb és tartalmasabb időtöltést, valamint több repült órát ígérnek, mint a drága külföldi utak.

Mindenkit szeretettel várunk!

Sándor István

2003. mÆrcius

madárto

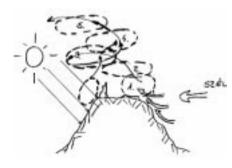
3. A termik mozgása

A termik keletkezésekor az egyik mozgásjellemző a belső áramlása, ami befolyásolja a buborék alakját és a térbeli áramlási viszonvokat. A buborék a szélgradiens és a hőmérsékleti gradiens hatására meredekebben, vagy ferdén emelkedik, és ez az emelkedés függvénye a szélgradiens alakulásának és a levegő állapotgörbéjének.

A felfelé emelkedés már így is elég változatos, de mindez nem egy síkban történik, mert a felfelé áramlást kiváltó viszonyok már eleve megindíthatják az egész feláramlás térbeli csavarodó mozgását.

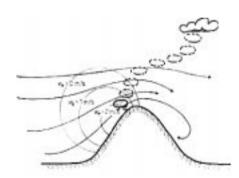
Kúp alakú hegyeknél megfigyelhető, hogy a hegyoldalon keletkezett termik indulásakor a hegyet horizontálisan kerülő áramlatok hatására az emelés perdületet szenved és a buborék dugóhúzó szerûen emelkedik, miközben az egész emelkedő forgó rendszer ingó

mozgást is végez. Az ilyen termiket rendkívül nehéz követni és ha egyszer mellétekerünk, szinte reménytelen eset visszatalálni bele. Ezért fontos a termik folyamatos "tapintása", amelyről csak biztonsági okokból érdemes lemondani (komoly turbulencia, nagy pilótasûrûség).

12. ábra. Egy dugóhúzó a Csobáncon

Hasonló okokból a lejtő mentén elfakadó termik emelkedése eleinte a talajprofil alakját követi, pár száz méterrel a gerinc fölött a begyorsuló áramlás megdönti azt, majd tovább emelkedve ahol az áramlás sebessége már nem nő tovább de a környező levegő hûlése miatt a felhajtóerő tovább nő, ismét felágaskodik. Erre gyakran találunk példát a Nyikomon és aki elég bátran, vagy még inkább precízen a termikre koncentrál, és nem sablonosan köröz, az a fehõalapig fog emelkedni.

13. ábra. Lejtőtermik dülöngélése

A termik emelkedéskor örvénylő mozgást végez, a belsejében a szárny jellemzőiből adódó legjobb hatékonyságú körözéssel célszerû bennmaradni A hatékonyságot az elérhető legnagyobb átlagemelés jelenti, ami egyes esetekben az eléggé erős szûk emelésben még a meredek forduló nagy merülősebességet jelentő fordulópolárisa mellett is nyereséget jelenthet, vagy más esetben a gyenge de kiterjedt emelés miatt a lapos "katolikus" körök vezetnek eredményre. A nagykártyák azt javasolják, hogy az első kereső kört inkább vegyük szûkre és meredekre, mert legfeljebb veszítünk egy-két métert, de a a termikben fordulóban maradunk és laposítva a következő körön már emelést nyerünk, míg laposan nagy körrel kezdve mellékerülhetünk a szûk emelésnek és esetleg több körben is a merülést tapogatjuk. Buborék esetében ez a termik végleges elveszítését jelenti. Ha nem teker el a fejünk fölül senki, sosem tudjuk meg, hogy mekkorát hibáztunk. Ha viszont elteker, minden bizonnyal megüt minket a guta.

A buborékkal együtt lehet és kell emelkedni, ha az ember a versenyen nyerni akar. Ehhez tudni kell, hogy a buborék a talaj közelében eleinte ingó mozgással emelkedik, a felfelé gyorsulás a hőmérsékleti állapotgörbe jellegéből fakad. Ha a buborék elfakad, a fajsúlykülönbségből származó felhajtóerő folyamatosan gyorsítani fogja a feláramlást. Fontos tudni, hogy a buboréknak nincs légellenállása, ez egy ritkább közeg, ami akkor szûnik meg tovább emelkedni, ha önmagával megegyező fajsúlyú közegbe kerül, ez pedig általában az azonos hőmérsékletű réteget jelenti. Ha az inverzió, vagy a kiegyenlített réteg magasabban van, mint a kondenzációs szint, akkor a kicsapódás rejtett hőjének plusz energiája további meleget ad és a buborék még jobban begyorsul. Azonban ha az inverzió a kicsapódási szintnél alacsonyabban lezárja az emelkedést, akkor az emelés az inverziós szintig kiszélesedik és lelassul, az inverziós szinten pedig szétterül. Ritkán, vendéghő, pára vagy más hatás miatt előfordul, hogy az inverziót egy jobban felgyorsult emelés áttöri, de magyarországi előfordulása ennek igen ritka, a vitorlázórepülő gyakorlatban versenyszempontból véletlenszerűsége miatt jelentéktelen. Tarlótüzek esetében találkozhattunk vele gyakrabban, de újabban a tarlóégetés környezetvédelmi okokból tilos.

madártoll

122. szÆm

2003. mÆrcius

INVERZIO SzakØrtØs

14. ábra. Állapotgörbe inverzióval

4. A termik megtalálása

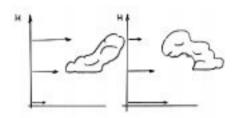
A fentiek alapján úgy tûnhet, eléggé kétes eredményt várhatunk a termikvadászattól. Sok változó és bizonytalanság okozhat kudarcot annak, aki termiket keres.

A kereséshez használjuk fel a megismert törvényszerűségeket, de hogy minél kisebb esélyt adjunk annak hogy mellétrafáljunk, ha a talajhoz vagyunk közelebb, a talaj jelzéseire támaszkodjunk, ha a felhõ a közelebbi, akkor a felhő jelzéseit részesítsük előnyben.

Megint csak a korábban említett négy elem hatásaira számítsunk, a Nap. a Szél, a Víz és a Föld.

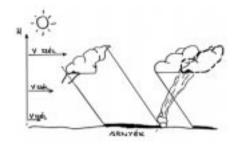
Fontos tudnunk, hogy honnan süt a nap és milyen hatékonysággal melegít (talajra helyezkedéskor behozhatatlan előny a helyismeret, a napsütötte lejtők helyeinek ismerete, mert ha ezt tudjuk, tudatosan kereshetjük a hőmérsékleti triggert.

Tudni kell, hogy a magassággal erősödik, vagy gyengül e a szél. Erre jó tájékoztatást adhat a felhő képe, vagy a talajon mért sebesség hasonlítása az árnyék sebességéhez. A pozitív szélnyírás, vagyis amikor a magassággal a szélerősség nő, felhőjele a felhőalapot megelőző felhõsapka, ami a magasabban nagyobb áramlási sebességet festi meg. Negatív szélnyírásban a felhőalap megelőzi sapkáját, az mint egy Mikuláskucsma visszaomlik a szél felőli oldalra.

15. ábra. Szélnyírás felhőképe

A termik felhő alatti kereséséhez meg kell találni a felhő szívó oldalát, ahol képződik, ahol a beáramlás zajlik. Pozitív szélnyírásnál, ha a szél délnyugati, tehát a Nap felől fúj, az eset talán a legegyszerûbb. Mivel a felhő hosszan árnyékol, a Nap által leghosszabban melegített felszínről várható leginkább emelés. Példánkban ez a felhő nap és szél felőli oldalán van, s amíg a felhő él ez az oldal emel.

16. ábra. Azonos Nap- és szélfelőli oldal

Pozitív szélnyírásnál általában a szél felőli oldal jön be, negatív szélnyírásnál azonban ha a nap felőlioldal ellentétes a szél felőlivel, akkor a nap felőli oldal lehet a nyerő. Azonban a helvi viszonyok, a nem árnyékoláshoz kötött termikforrások, vagy egyéb légköri lengések megváltoztathatják mindezt. Általában igaz, ha egy napon már megtapasztaltuk, hogy a felhőnek melyik oldala emel, akkor ezt a tapasztalatot a következő felhőknél hasznosan kamatoztathatjuk. Ez azért lehet fontos, mert felhőalapon elég nehéz a felhő térbeli kirajzolódásait megfigyelni, ott már tudnunk kell, melyik a kiválasztott és annak melyik részére utazunk. Nagy tévedés a felhőre helyezkedést azonnal felcserélni a talajra helyezkedéssel, mert az sok árnyékolt termikszegény terület feletti repülést eredményezhet, ami út a gyors leszálláshoz.

A felhőről lemondáskor azonnal térjünk át a felhőárnyék mozgás megfigyelésére, és itt is a váltásokat szemléljük, a legtöbbet melegített hely fölé érkező árnyék várhatóan felborotválja a megmelegedett légtömeget.

A termik megtalálásának lehet célja az, hogy elkerüljük az általa okozható veszélyeket. Ezért kerüljük a váltásokat a behelyezkedéskor, illetve keressük meg, Murphy közvetlenül leszállásunk előtt hol fog termiket felszakítani, az a jó, ha az mögöttünk van, mert az előttünk felszakadó buborék hátszelessé változtathatja a leszállásunkat.

Az előadás utolsó kérdése a termik megtartása, illetve a bennmaradás technikája volt. Erről azonban már jelent meg írásom a Tollban, igaz 7 évvel ezelőtt. A termikek azonban azóta is ugyanolyanok: szeszélyesek, pimaszok és láthatatlanok. (vége)

Guriga

A hatszög-elmélet magas volt, kivéve az egyformán elhelyezkedő homokdombok ezreit. Hogyan

Forrás: Cross Country 1997/12 **Bruce Goldsmith** Írta: Fordította: Szalma Gabi és Eni

Lektorálta: Zsemi

Sok évvel ezelőtt hallottam egy meteorológiai elméletről, ami kevéssé volt ismert a szabad repülők világában. Ezt igazán hasznosnak véltem, amikor kezdtem megérteni a felhők útját és a termikek formáját a sík vidéken.

Az eredeti elmélet egy olyan tanulmányból indult ki, amely a nagyon egyenletes területek, például a Szahara fölött képződő felhők formájával foglalkozott. A tanulmány szerint minden ugyanolyan alakul a termikek és a felhők formája egy ilyen egyenletes állapotban?

Hónapokkal a tanulmány után, kutatások kezdődtek a hatszög-elmélettel kapcsolatban.

Ez az elmélet abból áll, hogy a felhők felvesznek egy hatszögû, egymáshoz sorozatban kapcsolódó formát, ami a lépes mézre hasonlít. Szélcsendben a hatszög oldalai egyforma, megközelítőleg 6 km hosszúságúak lesznek; meglepő módon, ez független a felhőalap magasságától és a termikek erősségétől. Minden egyes hatszög közepében felhőmentes, leáramló területet találunk, amit a sárkányrepülő pilóták "kék lyuk"-ként ismernek.

Számomra a szél hatása volt igazán érdekes e hatszögekre: felsorakoznak a szél irányának megfelelően, és a hatszög egyik oldalával láncolatot alkotnak.

Miután a szél sebessége megnő, a hatszög oldalának hossza megnyúlik a szél sebességének megfelelően. Ezen a hosszú oldalak által jönnek létre a felhõutak. Ennek következtében a felhõutak hossza a szél sebességétől függ.

Megosztanék veled egy elképzelést; amit én jellegzetesnek mondanék - a felhõút 20 km/h szélben 20 km hosszú lesz, ugyanez szélcsendben 6 km hosszú.

Gyakran elgondolkodom azon, hogy miért nem alakulnak ki több száz km-es

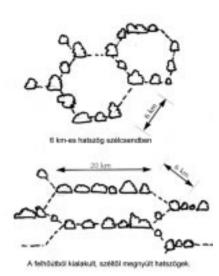
De ez még nem a legfontosabb alkalmazása ennek az elméletnek a síkvidéki repülést illetően.

Amikor felhőúton repülsz, közel a felhőalaphoz, gyakran nehéz átlátni magad körül a felhők rendszerét, és megítélni, hogy melyik irányba repülj tovább. A legtöbb pilóta ilyenkor valószínûleg egyenesen repül, hátszélben, hogy egy másik termiket keressen, és nem mindig talál.

A Hatszög-elméletnek nagyon világos válasza van erre a problémára.

Az elmélet szerint repülve, ha a hatszög egyik oldalának a végéhez érsz, el kell fordulnod a széltől az utolsó felhőút irányához képest 60fokkal. Tartanod kell ezt az irányt 6 km-en keresztül, aztán vissza kell fordulnod (60fokkal az előző repülésed irányába), ahol megtalálod a következő felhőút kezdetét. Ha ugyanis tovább folytatod, egyenesen haladva, hátszélben a repülést, akkor a felhõút végéhez érve, belerepülsz a "kék lyuk" közepébe, és valószínûleg le kell szállnod.

A "kék lyuk" a másik, amivel kapcsolatban az elmélet tartalmaz néhány tanácsot a szabad repülő pilóták számára. Sok pilótát ismerek akik a kék lyukban repülnek, mert a nap rövid ideig süti a földet és ők ott várják a termik kialakulását. A Hatszög-elmélet szerint ezt NE TEDD! A kék lyuk területén leáramlás

található, felhőkkel körbevéve. A közepén nem képződnek felhők, vagy ha mégis, akkor megsemmisül a felhők hatszögû mintája.

Mindig repülj a hatszögek oldalai mentén, így maradsz a legmagasabban, és jutsz a legmesszebbre.

A Hatszög-elmélet csak egy a többi meteorológiai elmélet közül, ami hatással van a természeti erők nagyon összetett egyensúlyára. Ezért ez sok helyütt nem mûködik. Ahol például különösen erős termikképződés van - mint a hegyen - az elmélet érvényét veszti, ezért csak síkvidéki körülmények között próbáld alkalmazni, ahol nem különösen erős a termikképződés. A levegőnek szintén egyenletesnek, ciklonálisnak kell lennie, a tengeri szél azonnal megsemmisíti a hatszöghatást.

Az ég tele van cumulus felhőkkel, s az én tanácsom: ahelyett, hogy felhőrőlfelhőre repülsz, próbáld megtalálni a 6 km-es hatszögeket. Ez nekem igen gyakran bejött, amióta alkalmazom.

Siklóernyő-anyagok, avagy

A design-vezérelt koktél

15

Forrás: Cross Country 2003. 1-2. Steve Uzuchukwu Írta:

Fordította: Zsembi

A siklóernyők tervezése tele van bonyolult problémákkal és okos egyezségekkel. Steve Uzuchukwu felvillantia az ötletek és elképzelések kavalkádját, amik a tervezést befolyásolják egy új ernyő anyagának összeválogatásakor.

Mindenki mást vár el az ernyőjétől. A versenypilóta jó siklószámot és nagy végsebességet, a siklóernyős iskola tulajdonosa biztonságot és tartósságot. Ennek a két ernvőnek a kivitele nagyon eltérő lesz, és ezért más anyagokat fog kívánni a gyártás is. Az iskolaernyőnek cellánként egy zsinórja van, sok felfüggesztési ponttal, amelyek éppen ezért kis terhelésûek, a kupola könnyû lesz. A versenvernyőnek olvan kevés zsinória lesz, amennyire ez egyáltalán lehetséges, egymástól távol eső, ezért nagy terhelésû felfüggesztési pontokkal, és ezt a terhelést átlós cellafalaknak adják át. Ez súlynövekedést jelent, ami felkoppanási??? Jelenséghez vezet, és feltöltődési / újra feltöltődési nehézségeket is okozhat. Míg a versenypilóta szinte alig húzkodja a földön a kupolát és startonként több órát repül, addig a tanulóernyőket többször is a földre fogják ejteni feltöltött kupolával, miközben a suta tanítványok a zsinórokkal bajlódnak. Ezekből az eltérő követelményekből egyenesen következik az eltérő kivitel.

Sõt még az ernyő egyes részeinek is különböző igényeknek kell eleget tenniük. Mindannyian fontosnak tartjuk a kis porozitást, miközben a régi ernyőket teljesen porózus anyagokból készítették. Tévednénk?

Hiszen a cellafalak légáteresztése senkit sem érdekel. Egyedül az erősségük érdekel minket, hiszen nem akarjuk, hogy elszakadjanak, és a nyúlásuk, mivel nem akarjuk elveszíteni a tervezett ernyő profilt. A porozitás csöppet sem számít. Sőt a FALHAWK készített ernyőt, aminek cellafalai szúnyogháló szerû szitából készültek, mert úgy gondolták, hogy evvel segítik a levegő hosszanti áramlását a szárny belsejében a jobb feltöltődés és újra feltöltődés érdekében.

Ez elvezet minket a siklóernyő anyagok három fő minőségi jellemzőjéhez. Az első a szakítószilárdság, ami meghatározza a szárny szerkezeti egységét, vagyis az anyagnak az a tulajdonsága, hogy egyben maradjon ellentétes erőhatások után is. A második jellemző az alakváltozás, ami azt mutatja, mennyit nyúlik terhelés hatására az anyag, azaz nem érdekes milyen erős a szárny, ha a szárny méretei eltérnek a tervezettől, akkor rosszul fog repülni. A harmadik jellemző a porozitás, azaz a légáteresztő képesség. Ha az anyag túl sok levegőt enged át, akkor feltöltődési nehézségek

várhatóak, és zsákesési hajlam is mutatkozhat. A légáteresztés a legtöbbet publikált jellemző és általában olyan műszerrel mérik, ami azt mutatja meg, hogy adott nyomáskülönbség mellett (ált 10 mbar a ford. megj.) mennyi idő alatt áramlik át egységnyi levegő az egységnyi felületű anyagon. Ellentmondónak tűnnek a követelmények? A következő nehézség, hogy ezek a jellemzők hogyan változnak az idő előrehaladtával?

Minden ernyőt másképpen érint az öregedés jelensége, beleértve a légáteresztést is. Az egyik tervező azt mondja: ne repülj az általa tervezett szárnnyal, ha a mért áteresztési érték 10 másodperc alatt van, a másik tervező kettő másodpercet mond, míg a harmadik letesztelt szárnyakat 0,4 másodperc körüli értékekkel és úgy találta, hogy biztonságosan repülnek.

Nincsen tehát általános minimum érték a légáteresztésre: tanulmányozni kell a gyártói kézikönyvet, hogy megtudhassuk a saját ernyőnkre vonatkozó határértékeket.

Az ernyő anyagának elhasználódása folyamán az ibolyán túli (UV) fény és a nedvesség megtámadja az anyagot. Az UV teljesen leronthatja szakítószilárdságot, anélkül, hogy fizikai sérülést okozna. Az öregedés befolyásolja a nyúlást is. A gyártók hosszadalmas vizsgálatoknak vetik alá az anyagokat. Szélzsákokat készítenek a lehetséges új anyagokból és különböző agresszív helyekre teszik ki őket, ahol jó sok UV sugárzást kapnak. Komplett szárnyakat tisztítószerrel és oldószerrel tisztítanak, hogy a légáteresztő képességet drasztikusan lecsökkentsék (egy másodperc alá) és így repülik végig velük a teljes tesztsoroza-

Prototípus szárnyakat készítenek az eltérő anyagokból, cellánként változtat-

va az anyagot, hogy megállapítsák a viszonylagos minőségromlást.

Az egyik teszt ernyő 1.200 órát repült 18 hónap alatt. Egyes ernyőket 18 g terhelésnek tettek ki, vagyis a háromszorosát a DHV tesztben előírt 6 g-nek. Ez kivételesen magas biztonsági tartalékot jelent az elhasználódás során, tehát még a végén is biztonságos marad.

Hannes Papesh, a NOVA designere bepillantást enged a népszerû Carbon különböző részeinek minőségébe.

- Felső vitorla: legalacsonyabb légáteresztés, legjobb strapabíróság (talajjal való érintkezés, levegő visszatartás és UV sugárzás).
- Alsó vitorla: könnyû, de mégis jó szakítószilárdságú anyag – nem sokat érintkezik a földdel, és nem éri olyan sok UV.
- Teherviselő falak/átlós falak: nagyon kis nyúlás, nagy szakítószilárdság (a pilóta által okozott terhelések nagy részét ezek veszik fel).
- Terheletlen cella falak: kis súly, de kielégítő szilárdság, elkerülendő a szakadt cellafalakat, mikor erős szélben a belépő éllel előre földhöz vágódik a kupola.

Gunther Woerl, a SWING ügyvezető igazgatója elmagyarázza miért választották a Perseverance anyagot az ernyőjük felső vitorlájához. "A Perseverance egy 6.6 szálerősségû Szilikon PU (Poliuretán gyanta bevonatú és szilikonnal utókezelt – a ford. megj.) Rip Stop nylon szövet, azonos a súlya, mint az előzőleg használt anyagnak, de eltérő a szálszerkezete. Két évig teszteltük szabad téren ezt az anyagot a Perseverance-val közösen, és a végtermék tartóssága megegyezik más Szilikon/PU bevonatú anyagokéval, de azoknál sokkal könynyebb."

Egy ilyen új Perseverance anyagból készült ernyőt, több mint 1200 repült órával szemügyre lehetett venni az idei Free Flight 2002 kiállításon.

Hogy érzékeljük a követelmények különbségét az alsó vitorla anyagának bemutatásával folytatja: " A TORAY anyagát (japán) használtuk az alsó vitorlánál. Nagyon jó a szakítószilárdsága, főleg, ha figyelembe vesszük a tû lyukak gyengítő hatását, ami viszont szerves része a varrási folyamatnak. Vízlepergető, de nem vízálló. Ha mindkét felületet - alsót és felsőt - vízálló anyagból készítenénk, nagyon nehéz lenne az ernyő kiszárítása, miután nedves lett, mivel a víz nem tudna kipárologni az anyagon keresztül. Ezért könnyen tudunk ábrákat nyomtatni és ragasztani az alsó vitorlára."

Anatoly Cohn az APCO-nál a Gelvenort választotta az ernyői anyagául az elmúlt tíz év alatt.

Igy indokolja: "Az APCO ernyők külső felülete kétszeres felületkezelésû Gelvenor anyagból készült, ami két háromszor annyi ideig marad jó, mint a csak PU felületkezelésû anyagok. A légáteresztési vizsgálatok új Gelvenor anyagok esetén Skywatch poroziméterrel mérve 1000 másodperc feletti értékeket mutatnak - vagyis kb. háromszorosát, mint más új ernyőanyagok. A 200 órás UV sugárzást kapott anyagok 200-300 másodpercesek, hasonlítsuk össze ezt a más anyagok 20-30 másodperces értékeivel. A szakítószilárdság 200 óra után kétszer olyan magas értéket mutat, mint más ernyők anyagai és a színhûség és anyagromlás is észrevehetően kisebb."

A Gelvenor nagyon csúszós felületű és lehetetlen javító foltokat, vagy emblémákat ráragasztani. Az APCO minden ernyőhöz ad egy javító készletet, azonos anyagból, hogy a megfelelő javítás, vagy folt elkészíthető legyen.

Számos gyártó kombinálja a különböző anyagokat. Nova, Ozone, és az Airwave a Gelvenort használja a felső vitorlához, nagy fajsúlyú Skytex Porcher Marine anyagot a cellafalakhoz és egy könnyebb Skytex anyagot az alsó vitorlához.

A mai ernyő tervezők felhagytak az eltérő megoldások alkalmazásával. Ezek a megoldások eltérő igényeket támasztanak az anyagokkal szemben, és az anyagválasztás nem csak ezt tükrözi, hanem a különböző tervezői elgondolásokat, mivel mindenki a legjobbat szeretné adni.

Az anyagválasztás befolyásolja azt is, hogy egy ernyő a használat közben mennyire gyorsan veszít az értékéből, de ezt befolyásolja az is ki, mennyire törődik a saját ernyőjével.

Ime néhány jó tanács, mit tegyünk és mit ne:

- Ne hagyd az ernyőt a napon, mikor nem repülsz vele.
- Szárítsd ki az ernyőt tárolás előtt meleg környezetben tartani a vizes ernyőt, ennyit tesz, mint gyorsan használhatatlanná tenni.
- Óvakodj a nedvességtől még akkor is, ha a szilikonos kezelésû anyagok kevésbé érzékenyek.
- Finom homok és kis kövek az ernyőben jelentősen koptatják azt, ezért bizonyosodj meg róla, hogy minden ilyesmit kiszedtél-e belőle. Néhány ernyőnek leginkább a zárt cellásoknak az kilépő élen, vagy a stabilizátoron tépőzárral nyitható részeik vannak, hogy megkönnyítsék a szemét kiszedését anélkül, hogy át kellene nyúlkálni az átlós cella falakon.

Bármelyik tervezői elképzelés testesüljön meg az ernyődben, te magad is sokat tehetsz annak állapotáért. Vedd elő az ernyődet, ápold és sok biztonságos repült órával fogja meghálálni. ■

A három méter

vakító kék égen ma egyetlen felhő sincsen. Körös körül a hegytetőről lenézve olyan élesek a kontúrok, mintha csak németalföldi festő festette képet látnék. Nincs túlzottan meleg, de a hátamra tûző nap érzem, határozottan süt.

Egyedül vagyok a tetőn, sárkányomat a hátamon cipeltem fel, de valahogy most mégsem vagyok fáradt. Csodálkozom, mert a cipelés mindig nagy gyötrelem, most azonban nem is érzem, hogy erőlködtem volna. Felemelem a szárnyat, szinte súlytalan. Semmi sem ismerős, csak az a pár lépés, ahogyan lendületesen a hegyoldal felé szökkenek. Magam elé nézve kitárul előttem a meredek lejtő, az előbb még a lábam alatti domb takarta völgy előbújik, de ahogy előredőlök, a kezem már magától rátalál a kormányrúdra és érzem a lábam már nem tart súlyt, hasalva támaszkodok szárnyam függesztő hevederzetére.

Siklok egyenesen előre, halk susogással. Jobbról valami mintha borítani igyekezne, rátartok erővel és a szárny meredek ívben a feláramlásba fúrja magát. Testemen érzem, ahogyan a siklásból meredeken emelkedésbe csavarodok, körülöttem elfordul a hegyoldal, és az előbb még magába záró domboldal süllyedni kezd, miközben kinõnek mögüle az addig eltakart tájrészletek.

Máskor mindezt heves csipogás kíséri, mûszerem ezzel szokta jelezni, hogy emelkedésbe botlottam. Most valamiért nem csodálkozom azon, hogy nem hallom a jól ismert sípot, a néma körözésben is érzem az emelő erőt és műszerem számlapján látom a megnyugtató 3-as számot.

A táj láthatóan zsugorodik, nem tudom azonosítani, hogy a ligetek, a házak hová tartoznak, tudom, errefelé még sosem jártam. Csodás színek, napsütötte rétek és hegyoldalak, árnyékos völgyek és erdők követik egymást. Az emelkedés folyamatos, látom a táj kitárulkozásából és abból, hogy egyre messzebb látok, hogy egyre térképszerűbb a látvány.

Egyenletesen emelkedek. Egyszerre csak mellém kerül néhány színes kupola, elsiklik mellettem jó néhány mintás szárny.

Érdekes. Eddig azt hittem egyedül vagyok, de a három méter az három méter. A semmibõl bukkannak fel, akikkel annyit termikeltem, tekertem együtt a levegőt. Belekóstolunk a felhőbe, de érdekes módon most egyikünket sem zavarja, hogy összeütközhetünk, eszünkbe sem jut. Tudjuk, hogy nem fogjuk zavarni egymást.

Kibukkanva a tejfölös szürkeségből, látom őket, jól ismert szárnyukat és hamiskás mosolyukat. Integetnek. Gyere velünk, feljebb, messzebb az ismeretlenség felé!

Megfordulnak, és siklanak tovább, míg én még morfondírozok, körözzek-e tovább, emelkedjek még, vagy induljak velük?

Petit, Bélát, Csabát és Évát még látom távolodni, a többiek azonban már a ködbe vesztek. Jó messze van már Topi, eltûnt Gyöngyi, és Oszi, Császi Peti, Papp Sanyi is tovasiklottak a feledés homályá-

Még tekerem a három métert, úgy döntök, maradok még agy kicsit ebben az emelésben, miközben hallom Czudor Attila hangiát: "Minél jobban tolod a trapézt, annál szûkebben körözöl".

Elsötétedik körülöttem a kép, nyújtott karral markolom a képzelt kormányrudat, amikor a sötétben ráébredek, hogy álmot láttam...

... és a többiek tovaszálltak.

Tovalibbent a csendes három méteres emelés is.

De mielőtt visszahúznám a kezem, hogy a takaró rejtekébe bújva megpróbáljam továbbálmodni a sosemlátott tájat, valami azt súgja búcsúznom kell: hát intek még Nekik.

Viszlátot kiáltok.

Hiszen találkozunk még valahol, va-

Guriga

FAI-hírek

Rövid beszámoló az FAI siklórepünemzetközi bizottságának (CIVL-Committee Internationale Vol Libre, azaz a Szabad Repülők Nemzetközi Bizottsága) 2003. február 21-22-i Sinaiában tartott (Románia) üléséről. Varga Ferenc kiküldött írta, aki a Cumulus Sárkányrepülő Egyesület nevében szervezője és rendezője Menyhárt Éva Emlékversenynek, amely ebben az évben is FAI 2. kategóriájú rendezvényként lesz megrendezve.

Egy pár szóban gyorsan leírom mi történt a CIVL ülésen. Az út, szállás, ilyesmi rendben volt. Elég sokan hiányoztak, többek között a szlovákok is. :-(27 ország képviseltette magát. Én személy szerint nagyon fontosnak tartom, hogy ott voltunk abból az okból, hogy belelátunk a nemzetközi eseményekbe, problémákba, valamint így jobban számon tartják Magyarország sárkányos és ernyős társadalmát. Sajnos látva a jelen helyzetet, jó sok mindenből kimaradtunk az elmúlt 4 vagy 5 évben.

A verseny ügyében szerintem a lehető legjobban történtek a dolgok. Tudtunk egyeztetni az elnökséggel, hogy belefoglalják a napirendi pontok közé (az FAI Diplomák, díjak napirendi pontba) az Emlékverseny ismertetését 10 percben. Ezt az időt Guriga bevezetése után az általam elmondott - illetve felolvasott - meghívó szöveg és a kb. 5 perces video levetítése tette ki. Nagyon sok elismerő megjegyzést hallottunk, többen odajöttek megköszönni, hogy újra hallhattak Éviről és arról, hogy Magyarországon milyen jót lehet repülni. A prezentáció színvonala kellőképpen odafigyelésre késztette az embereket, nem nagyon volt más ilven magas színvonalú ismertetés még a Vb-k pályázatai között sem. Úgy láttam, mindenkinek jól esett végignézni a filmet.

Az összekészített anyagot eredményesen szétosztottuk, néhányan vállalták, hogy aki találkozik most hiányzó országgal, annak továbbítja.

Köszönöm a segítséget mindenkinek! Akár lesz ennek az "akciónak" eredményeképpen jelentkező, akár nem, úgy érzem fontos volt elmenni oda, és személyesen ismertetni hogy mit is csinálunk és miért. Most elég sokan tudják.

Guriga azt ígérte az ülésről részletes összefoglalót fog írni, arra most nem té-

Z

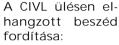
rek ki, bár örültem, hogy részt vehettünk, és újra képviselhettük Magyarországot. (Elég sokan hiányoltak, hogy hol voltunk az elmúlt években... – joggal)

Még egyszer köszönöm mindenki segítségét! Most még egy nagy nekirugaszkodással el kellene küldenünk a személyre illetve kluboknak szóló meghívókat, hogy megtegyük, ami tőlünk telik. Azután remélem az eredményét is látni fogjuk a munkánknak.

jú, az egyetlen versenyként Magyarországon. Tavaly szlovák barátaink csatlakoztak hozzánk a versenyzésben és az emlékezésben. Kellemes és eredményes repülésekkel, szép emlékekkel és a verseny Vándordíjával térhetke haza.

Éva sok Európa- és Világbajnokságon vett részt, sokan ismerték és szerették Őt. Ezt az alkalmat szeretném megragadni, hogy eljusson ezekhez az emberekhez a verseny híre, és meghívjam őket Magyarországra egy barátságos hangulatú versenyre azok közé a bará-

Feco

Kedves Delegáltak, Pilóták, Barátaim! 2000 májusában egy kedves, kiváló pilótabarátunkat veszítettük el, Menyhárt Évát.

Éva életének egyik legfontosabb része volt versenyezni. Az egyik legjobb magyar pilótaként mindig a rangsor elején állt a

férfiak között is, de volt egy ennél még fontosabb dolog a számára. A barátságos hangulat és a Fair Play megtartása a versenyeken.

Mi, akik ott voltunk a tragikus baleset helyszínén akkor megfogadtuk, hogy egy olyan versenysorozattal emlékezünk majd Rá, ahol kedves szelleme velünk lehet.

Ebben az évben rendezzük meg Magyarországon a 3. Menyhárt Éva Emlékversenyt. Büszkén mondhatom, hogy az elmúlt két évben olyannak sikerült a verseny, amely méltó Éva emlékéhez. Barátságos, jó hangulatú és jól megrendezett, amit a résztvevők levelei és köszönő sorai is bizonyítanak.

2001-től a verseny FAI 2-es kategóriá-

tok közé, akik hozzájuk hasonlóan szívesen emlékeznek elvesztett pilótatársukra. Valamint szeretném meghívni azokat a pilótákat is akik nem ismerték személyesen, de szívesen vesznek részt egy a '96-os EB helyszínén megrendezett, nagy tapasztalatú rendezőgárdával támogatott légivontatásos versenyen.

Kérem, tekintsék át rövid meghívónkat és a mellékelt CD lemezt. A CD tartalmazza a versenysorozat és a Menyhárt Éva Emlékoldal internetes lapjának anyagát, valamint az eddigi versenyekről általunk készített rövidfilmeket.

Köszönöm a figyelmet, és szeretettel várunk mindenkit Magyarországon, májusban! ■

"Miben tévednek hát az emberek, noha mindannyian a boldog életre vágynak? Abban, hogy a rávezető eszközöket fogadják el helyette, mialatt keresik, menekülnek előle" – írta Seneca sok-sok évvel ezelőtt, nem sejtve, hogy a föníciaiak kései utódai a mai Libanonban az ő mélyreható gondolatai nélkül is ismerik a boldog élet titkát és nem csupán a rávezető eszközöket hajszolják. Élnek és élni hagynak ebben a parányi országban Szíria és Izrael között.

Hajnali hármat mutatott az órám, amikor a távolban egy város fényeit pillantottam meg a repülőgép ablakából. Alig negyedóra múlva már az előbb látott város toronyházait karcolva közelítünk a tengerbe nyúló kifutópályához. Leszálltunk. Vendéglátóm kissé álmos szemekkel, de mosolyogva, barátságosan fogad. Ahogy kilépünk a jól felszerelt modern terminálból, kellemes, meleg szellő fúj

az arcomba. Húsz fok van.

Megérkeztem Libanonba, ebbe az alig tízezer négyzetkilométernyi országba, amelyről az emberek jelentős hányadának különös tévképzetei vannak - romos házak szétlőtt városokban: lövöldöző, szakállas férfiak és kopár, sziklás föld. Jobb, ha elfelejtjük ezeket a sztereotípiákat mert Libanon ma már békés, biztonságos ország, meglepően változatos természettel és történelemmel. Az országot 3.5 millió ember lakia, amelynek döntő többsége - kétmillió fő - a fővárosban, Bejrútban él. A vallásilag és etnikailag sokszínű lakosság jó része keresztény és iszlám vallású, de más kisebb felekezetek is megtalálhatóak. A hivatalos nyelvek az arab és a francia.

A keskeny és rendkívül zöld, mediterrán tengerparti sávot egyre magasabbá váló sziklás hegyek váltják fel, amelyek egészen 3083 méteres magasságig emelkednek. Ez a Mount Lebanon, amely párhuzamos a tengerparttal. A Mount Lebanont a termékeny Bekaa-

Ærcius MQQ

2003.

2003. mÆrcius

madártoll

22

keleti oldalán emelkedik az Anti

Lebanon hegylánc, amely egyben termé-

szetes határ Szíria és Libanon között. Bár

Libanon meglehetősen kicsi ország, a

nagy földrajzi változatosság miatt a klí-

ma is igen jelentős eltéréseket mutat. Míg

a Földközi-tenger partján kellemes medi-

terrán éghajlat van, addig a hegyekben

télen igen hideg tud lenni, sok-sok hóval

és három hónapos(!) síszezonnal. Megint

nelme alatt a legkülönfélébb népek telepedtek meg a Közel-Kelet e termékeny és közlekedésileg kulcsfontosságú részén főníciaiak, görögök, rómaiak, bizánciak, keresztesek, oszmánok és franciák. Történelmi tanulmányainknak köszönhetően, mindannyiunk számára ismerősek a Byblos, Sidon, Tyros és Baalbek nevek egykori virágzó városok, mind lenyûgöző romokkal. Ugyanígy elragadóak a mecsetek és templomok százai, valamint

völgy követi keleti irányban majd ennek Bejrút nagyvárosi nyüzsgése, modern

Bejrút nagyvárosi nyüzsgése, modern épületei és fûszerillatú utcái.

Egy hatalmas szürke Land Roverben ülünk Raja Saadéval, aki az ország első siklóernyős klubjának vezetője. Miziara felé tartunk. Raja a kezdetekről mesél. A siklóernyőzés, mint mondja, alig egy évtizedes múltra tekint vissza Libanonban. Õ maga, mint a sport hazai úttörõje, Franciaországban ismerkedett meg a siklóernyőzéssel, majd hazatérése után, hosszú évek kitartó munkájával sikerült országszerte elfogadtatni a hatóságokkal ezt a Közel-Keleten szokatlan sportot. Szíriában és Jordániában nem szabad repülni, az Apco ernyők hazájában igen, viszont az utóbbi idők sajnálatos eseményei miatt nem igazán biztonsá-

Megérkezünk Miziarába. Miziara egy kis falu Libanon második legnagyobb városától, Tripolitól húsz kilométernyire keletre. A starthely a falu szélén van, nyugati irányba néz, és mintegy hatszáz méter a szintkülönbség. A starthely nagy, visszaszállásra alkalmas. A hegy előtere dimbes-dombos, olajültetvények borította terep, sötét és száraz talajjal. A hegy oldalában van még méretes kőfejtés is. Mindent egybevetve eléggé termikes hely, bár távokat innen nem nagyon szoktak repülni, inkább kitekernek, jönnek-mennek. Távra van ennél alkalmasabb hely.

Az öt starthely közül másodjára Harissáról repültem. Harissa Bejrúttól csupán néhány kilométer északi irányba. Jounieh város fölött. Ahogy megálltam a starhelyen, nem akartam hinni a szememnek - egy az egyben Monte-Carlo. A város alattunk a toronyházaival, a kavicsos tengerparti leszálló és a Földközi-tenger végtelennek tûnő kékje mind Roquebrune-t idézték emlékeimbe. Aztán nekifutottam a nyolcszáz méteres szintkülönbségnek.

Meleg van, kellemes 25 fok. Ismét a Land Roverben ülünk és nekivágunk az útnak Farayán keresztül Lassa starthelyre. Farayáról tudni kell, hogy európai színvonalú síközpont és évente három hónap hóbiztos szezon várja a síelni, illetve snowboardozni vágyókat, akik egyre többen vannak Libanonban és szomszédos országokban. Itt télen szoktak repülni, de inkább csak lesiklanak olykor-olykor. Farayát elhagyva egyre elhagyatottabb környéken vezet utunk, majd a széles, de néptelen főútról letérve hosszan megyünk úttalan utakon Lassa felé. A starthely 1910 méteres magasságban jó hatszáz méter szintkülönbséggel. Ez kevésnek tûnhet egy ilyen magasan lévõ starthelyhez képest, de a hely annyira termikes, hogy győzzön leszállni az elvetemült pilóta. Jó időben 3200 méterig szoktak innen felcsavarni. Kicsit aggódtam start előtt, hogy két társam, Raja és Harud nem repülnek, csak lelöknek engem egy számomra teljesen ismeretlen helyen, de túléltem és gyönyörû volt - messze előttem halványan a tenger látszott, mögöttem pedig a Cédrusok háromezer métert meghaladó havas csúcsai.

Jupiter és Bacchus templomainál állok és rádöbbenek, hogy mennyire ne-

23

100

122. szÆm 2003. mÆrcius

madárto

vetséges, mulandó semmiség az emberi élet s mégis, hogy ragaszkodunk hozzá. de főképp az élet során megszerzett tárgyi javainkhoz, amelyeket úgysem viszünk magunkkal tovább. Halálunkban egyenlővé válunk a nyomorultakkal és a leggazdagabbakkal, mint ahogy ezeknek a hatalmas templomoknak az építtetõi is ugyanúgy haltak meg, mint az ezeket kimerítő munkával felépítő rabszolgáik. De a mohóság és véres verejték közös mûve ma, évezredek multán is áll, dacolya az elemekkel.

Baalbek városában vagyunk a Bekaavölgyben, ünnepi a hangulat, mert épp elkezdődött a Ramadán hava. A 30 fokos meleget az egyre erősödő déli szél mérsékli. Szinte biztos, hogy ma nem repülünk, de azért felmegyünk a Cédrusokba. A Mount Lebanon keleti oldalán mászunk egy hosszú szerpentinen. Egy falun és két autón kívül nem találkozunk az élet más jelével, míg a 2500 méteren lévő hágót el nem érjük. A Mount Lebanon keleti oldala az igazi távrepülő hely - a Bekaa-völgyet oda-vissza meg lehet repülni az átlagosan 2000-2500 méteres gerinc mellett, és közben - jelentősebb növényzet híján - bárhol le lehet szállni megpihenni. A nyugati oldal már tagoltabb és nem ennyire hosszú. Itt található a Cédrusok starthely, ami a legendás libanoni cédrusokról kapta a nevét. A cédrusok túlnyomó részét már az ókorban kivágták és hajókat ácsoltak belõlük, így mára csupán néhány erdő maradt fenn, amelyek szigorú védelem alatt állnak. A starthely 2600 méteren van. Amikor bekapcsoltam a variót, hogy megmérjem a magasságot, a légnyomáscsökkenésből nehezen térve magához olyan koncertet adott, hogy ijedtemben majdnem eldobtam. Innen szintén 3200-ig szoktak kitekerni jó napokon, és néha elrepülnek a már említett Miziara starthelyig.

Jeles festőnk, Csontváry Kosztka Tivadar sok mindent feláldozott azért, hogy Libanonba utazzon és lefesse a cédrusokat. Nektek, hogy kedvenc sportotokat ûzzétek ebben a siklóernyőzésre kiválóan alkalmas közel-keleti országban, nem kell eddigi életeteket feladni, mint nagy festőnknek csupán felhívni a hirdetésben szereplő mobilszámot, és mindent megtudhattok az út részleteiről. Vereckei

Egy kis táv (Kalocsa-Csátalja, 52 km)

A történet ismét Kalocsáról indul.

lehet belõle valami. Természetesen a dolog valójában nem ilyen egyszerű, mert a távrepülés során a terep változik alattunk, így ezáltal nem a jól megszokott(?) termikbányákból táplálkozunk, hanem ami éppen csurran-csöppen. Szóval azon a napon el is indultam, mert nem érdekelt, hogy hol szállok le

csak végre repüljek már!

mivel többnyire Kalocsán repülök

csörlésből, ha éppen nem hátimoto-

rozunk valahol. Nem vagyok kimon-

dottam távrepülő beállítottságú, de

mivel sokszor tudtam helvben a

reptér környékén 3 óra körüli idő-

tartamokat, egy alkalommal pedig

6 órát repülni, gondoltam, ha az

órákat kilométerekre váltom, még

2002. május 19-én reggel szép tiszta, front utáni időre ébredtem, de a szél első ránézésre kicsit bikának tûnt. Természetesen ez most sem tántorított el attól, hogy a cuccot a kocsiba bevágva, nagy gőzzel elinduljak a kalocsai reptérre. Mint mindig, most is boven idoben érkeztem ki, tehát van idő a szakértésre. A szél a talajon kb. 15 km/h, és ez felfelé egyre csak erősödik. Az iránya É-Ék, tehát már megint a Dunára fúj, amivel nincs is probléma, csakhogy nem szeretnék a Dunántúlra "távozni".

Az előttem felszállók bizonyították feltevésemet, miszerint fölfelé kevésbé, de hátrafelé annál inkább lehet haladni. Ezért érdemes volna rögtön leoldás után fogni valami embereset, mert ha mégis elveszítem, akkor még visszaszállhatok a starthelyre.

Kicsomagoltam, beöltöztem, majd GPS

híján beütöttem a fejembe az útvonalat, ami úgy történt, hogy az öreg Skodából kivettem az autós térképet, és elkezdtem nézegetni, hogy mi lehet az utolsó falu a határ előtt. Az első hibát már ekkor elkövettem, mivel nem vittem magammal ezt a térképet.

Beöltöztem, kiterítettem és felkészültem a startra. Megindult a csörlõautó, én meg utána. Pityke fel is tépett 8 kilóra, ahol oldottam, aztán nyomás. Persze hiába most a nagy magasság, ha én már megint pont nem ott vagyok ahol a termik. Ezáltal a bő mínusz három-négyeket majdnem sikerült a földig kitekerni, amikor a starthely fölé érve, 150 méteren egy kis rángatás, himbi-limbi közepette megmegcsippan a varióm. Plusz néhány tized mindössze, fél körön is alig volt meg, de hát ki a kicsit nem becsüli az erős liftet nem érdemli, tartja a jó öreg közmondás. Fordulok benne egyet-kettőt, mire észrevesz Szalma Gabi, és néhány pillanat múlva máris együtt tekerjük a biztos gyaloglást és lerohadást biztosító lepkefingot. Gyorsan sodródva dél felé, át a foktői út felett, ahol már akár be is írhatnánk a startkönyvünkbe az 1 km-es távot, kezd egyre fickósabb lenni az anyag. Persze még mindig dobálgat, de legalább már felestünk pár métert. Ránézek a varióra: 250 méter, a reptér meg már legalább 1 km-re. Na ezt megint beszoptam, mondom magamnak, de semmi baj, mert itt van Szalma Gabi is, és végre együtt gyalogolhatunk vissza. Valahogy mégsem akart konkrét lenni az emelés, ezért én visszafordultam, és annak reményében, hogy elérem még a köves utat, kitapostam a jószágot. Az eredmény nem volt kecsegtető,

122. szÆm

mivel láttam, hogy mindössze néhány km/ó-val haladok. Hátranézve látom. hogy Gabi jobban emelkedik, mint valaha. Nekem sem kellett több! Irány utána! Néhány kör után ráemelkedtem Gabira, ami valószínűleg azért sikerült, mert ő már megint a GPS-ét nyomogatta.

Gábor ekkor alattam és jóval előttem tekerészett, nem túl biztató magasságban. Nekem a kis magasságból 10 perc alatt sikerült felkerülni 1200-re, de a gond az volt, hogy már a Duna túloldalán voltam. Lenézve láttam, hogy Gabi leszállt Bátya mellé. Egyedül vagyok már megint! Idén szeretnék már többedmagammal távot nyomni, úgy mégiscsak izgalmasabb.

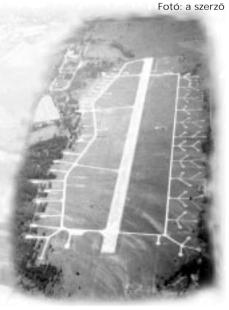
Tovább utazva, erőltettem az innenső oldalt, ami nagy nehezen és sok magasságvesztés árán sikerült is, de Fajsz közelében már csak 400-on voltam. Elrepültem a falu fölött, hátha jön valami, de semmi. Ekkor megpillantottam egy hatalmas erdősávot a szántóföld végén, amire merőlegesen ráfújt a szél. Ott is volt a tuti! 3-4-gyel estem fel egészen 1700 méterig, amit az új Dunahíd építők akár meg is csodálhattak. Innen már egy kicsit nyugodtabban néztem lefelé. Jó tempóval haladtam tovább Sükösdön át Érsekcsanád irányába, ahol 1200 m-en kaptam egy termiket és 1500-ig emelkedtem. Innen Baja már csak pár perc volt. Ekkor a szél iránya érezhetően ÉNy-i lett, ezért Baját már "balról" kerültem ki. A város túloldalán iszonyú rángatás, vagdalódzás fogadott, és felkészültem, hogy megkapjam életem első nem szándékos felesét, de csak nem jött, ezután a szél újra inkább É-Ék lett. Így, hogy Garán szállok le, nem fog összejönni, ami nem is túl nagy baj, mert ott a határ egy kicsit beljebb jön. Egy utolsó termiket kitekerve, 1500 m-re elindultam Csátalja irányába. A falu fölé beérve azon gondolkodtam, hogyan fogok innen hazautazni. Ekkor eszembe jutott, hogy a garai lelkésznőt ismerem, aki éppen most tartotta az istentiszteletet Csátalján.

Meg is pillantottam a kocsiját az imaház előtt. Leszálltam az épület mögötti kertben, az ott kapálgatók nagy csodálkozására. Természetesen most is jöttek a szokásos kérdések, amiket minden siklóernyősnek feltesznek, hogy: "Honnan ugrott ki, nem is láttunk repülőgépet?" meg hogy: "Innen tovább megy még...?"

A sport rövid ismertetése után találkoztam a lelkésznővel, aki elvitt Garára. Onnan már Baján át könnyen eljutottam busszal Kalocsára. Itt szeretném megköszönni a fuvart Agyagási Béla barátomnak, hogy 2002 nyarán nem egyszer jött be értem kocsijával a reptérről a kalocsai buszpályaudvarra.

A táv kb. 52-53 km., aminek nagyon örülök, de 2003-ban szeretném megrepülni álmomat (és sokak álmát) a 100 km-t. Bízom benne, hogy sok-sok termik lesz ebben segítségemre. Amint korábban említettem, szeretnék csoportosan távot nyomni. Esetleg ha valakinek van kedve értesítsen: 70/335-2365. Jó repülést és leszállást!

Balázs Róbert

Egy ordas nap 2002. július 23.

reggel szokásosan indult. Telefonhívások ide-oda, és megerősítést nyert a feltételezésem: Nyikom a cím. Találkozó az Aral-kúton. Kiszámoltam, ha csúcssebességgel megyek - ez 80 km/h a trabival - pont odaérek a megbeszélt időre. Mivel a Hungárián javították a felüljárót, tervem kudarcba fulladt, és elkezdődött aznapi kudarcsorozatom, ami ettől függetlenül, vagy éppen ezért, mégis nagyon jól ért véget.

A csapat elindult. Hívásomra Rácz Balu megnyugtatott: más is késik, a mi Gyulánkkal (akkori növendék) már beszélt is, vegyen fel engem. Szegény Gyula még nem sejtette, hogy a neki megadott Holló Attila név tulajdonosa megegyezik a Csülök nevû oktatójával, mivel az előzőt még soha életében nem hallotta. Ennek kiderítésével, és bizonyításával újabb 15 perc ment el, aztán elindultunk a többiek

Végre sínen voltunk, Gyula kinyomta a Peugeot szemét, és nem sokkal a többiek után értünk a parkolóba.

Az ittlévők már intézték a felszállítást, ami egy perc múlva ott is volt.

Pakoltunk, indultunk.

Általában mindenhova legalább egyszer egy nap felmászok, leróva kegyeletemet a hegy szelleme előtt, hátha ezzel hozzásegít valami ordas repüléshez.

Ez ma nem történt meg, úgyhogy félelmeim tovább fokozódtak.

Felérünk, pakolunk.

Eltûnődöm: itt van az egész nowork team, mindenki rámozdult erre az időre, valami csak lesz belőle. A GPS-ek beüzemelése közben rettenetes módon megy a szakértés: hova fogja kiadni.

Varga Dinivel kijelöljük a számomra utópisztikus Debrecent, mint mondottuk: legalább lesz miből visszakörözni.

Mindenki egyszerre indul. Másodpercek alatt vagy tíz ernyő teker előttem, és én még mindig a starthelyen. Húzzunk bele, mondom magamnak, és talán az agyamig még el sem ért az utasítás, már fordulok is ki és megteszem azt a kis lépést, ami nekünk olyan óriási.

Szépséghibája ennek a romantikus jelenetnek csak az volt, hogy a Wiedervald Gabi is ezt a pillanatot választotta a startra, és valami oknál fogva elém fordult a nagy dög tandemmel. Satuztam egyet, elkerülendő a katasztrófát, majd a végletekig lelassult ernyõmmel, a tandem turbulenciájában vergődve, beültem a bozótosba pihenni. Szerencsére Gyula egyből jött segíteni, de így is fél óra hátránnyal tudtam a többiek után eredni, akik addigra már láthatáron túl voltak.

Tiszta ég, felhő, ernyő sehol, de befúvások vannak, gyerünk.

Igazából már nem hittem, hogy a mai nap arra lenne rendeltetve, hogy meglássam ama messzi várost, amely a GPS-em szerint több, mint 140 km-re van tõlem.

Az első akadályon hamar túljutottam, kitekertem a hegy fölé, és bizakodva elindultam Gyöngyös irányába, mivel arrafelé szûkebb az erdő. A talajon senkit se látok, később tudom meg, hogy többen elvéreztek itt. Mire késésemmel együtt ideérek, ők már elpakoltak, talán utaznak hazafelé. Én is süllyedek, rettentően fésülöm a teret, keresve a megfelelő hőmérséklet-különbségû területet, mely a természetnek engedelmeskedve felfelé tart. Sárhegy oldalában megtalálom a tutit, 1-el megyek felfe-

szÆm 2003. mÆrcius

madártoll

22. szÆm

2003. mÆrcius

lé. Nagyon hosszú kínlódás után indulok a Mátra lábához, valaminek jönnie kell onnan. Persze semmi, elgondolkodva rájövök, nem jó szögből süti a nap, menekülni kell. Ki a lapályra, hátha ott lesz valami. Szárazföld, víz, nagy a kontraszt. Ha ez se mûködik, feljelentek mindenkit, aki ezt hirdeti! De a papírforma bejön, lehet tekergészni, aztán tolni.

Füzesabonytól a Tiszáig nagyjából úgy megyek, mint a nagyok: kitekerés, felhőszag, parketta.

85 km környékén eszembe jut, most repülöm túl a nõm nemrégen megrepült csúcsát (aznap én 40 km-t repültem). Bevallom, visszaállt az önbecsülésem.

A Tisza felett átrepülve ujjongok magamban, Magyarországot átszelő két leghosszabb folyó felett már átmentem, persze csak keresztbe, de azért az is valami.

Következő felhőm elnyerte az aznapi first helyezést: szép nagykiterjedésû homorú alap, kb. harmad olyan magas, és fortyog benne az erő. Napfelőli oldalát tekerem, de érzem, ebben több is van. Elindulok a közepe felé, emelésem stabil 4 és 5 közötti, parkettán megyek hatvan-hatvanöttel. A felhő túlsó végén kicsit befelhőzök, konstatálom a jó néhány 100 méter emelkedést, és csókot hintve, és hálát regélve felé, elhagyom a felhőmet.

110 km környékén majdnem feladom, nem merem bevállalni a végeláthatatlan és kietlen Alföldet. Nem messze tőlem, kurzuson van egy felhőcske, ki tudja él-e még. Azt számolgatom, ha mondjuk, nem, visszaérek-e a már elhagyott nagyobb településre, hogy ne kelljen trophizni. Aztán úgy döntök bevállalom, elvégre kiló fölött már nagyon rossz nem lehet.

Az égiek megkegyelmeznek, felhőm él, továbbhaladok, bár kétségbeesve figyelem, hogy útvonalamon nemhogy település, de még út sincs. Itt kezd érdekessé válni: mindjárt délután öt, felhők, út, település nincs, mégis húz a kietlen világ, mintha valami sivatag fölött figyelném az elmúlás lassú, de visszafordíthatatlan folyamatát. A semmi közepén 0,5-öket tekerve, lassan küzdök a túlélésért, és reménykedem, hogy beérek.

20 keserves kilométer van még hátra, de sehol semmit nem találok, és vagyok vagy 500 méteren. Azt keresem, hova szállhatok le, ahol nem hordanak szét a hiénák, nem esznek meg a pomogácsok. Észreveszek egy tanyát, és közelebb érve látom, hogy egy libafarm. Rutinos öreg rókák ilyenkor már tudják, hogy igenis a pénznek és a termiknek is lehet szaga. Van még vagy kétszáz méterem, és azon gondolkodom, ha nincs semmi, ide szállok le, de mindent meg fogok próbálni. Így is teszek: becsukom a szemem, hátha ettől kifinomul a szaglásom, és keresem az emelést. Már érzem is, csak a szagát, mert nagyon gyenge. De a varió is felfogja, és büszkén hirdeti, 0,2-0,4-el megyünk fölfelé. Összehúzom magam, feszítem a hasam, csak a szemeimet teszem ki oldalra, hátha ettől fordul, de nem dől az ernyő, és mint a hímes tojást, úgy tekerem. Szerencsére a szél még fúj, végcélom felé dönti emelésem, és mire felérek 1200-ra, már csak 15 kilométerem van hátra.

Elindul a görcsös végsiklás, nagyon neccesen beérhetek, ha kapok valamit, amivel nívón csúszhatok. De az idő már aludni tért, aznapra befejezte, és 3 km-rel a GPS szerinti ponttól (város közepe) a Metro parkolója mellé szálltam le, az utolsó pillanatban fordítva oldalszélbe az ernyőt, hogy a végsőkig menjek, és így is csak épphogy jutottam a Debrecen táblával meghúzott képzeletbeli vonal mögé.

De megcsináltam. Néhány perc üvöltözés után, amikor a helyiek talán már a mentőket hívták, elővettem a telefonom, hogy értesítsem a világot, mit vittem véghez, ráadásul tök egyedül.

A nõm kikapcsolva. Rácz Balu nem veszi fel. Hívom Dénest: felveszi Hol vagy? – kérdezem büszkén – Betoltam – mondja kurtán. – De hova? – kérdezem én, bár öt és fél órával ezelőtt, és 140 km-rel arrébb együtt szakértettük ki. – Debrecen. – Én is. – Király.

Dénes elérte a kijelölt pontot, így neki 145 km lett a vége, nekem 142. Gyors telefonálgatás után kiderül: 30 percünk van, hogy elérjük az utolsó vonatot haza. Taxi, pályaudvar, hamburger, üdítő, és pilótakeksz. Ez a menü. A vonaton megtudjuk,

volt aki 30-cal messzebb ment, de volt olyan is aki 100-zal rövidebbet nyomott. A mezõny elejéhez tartoztunk.

Hazafelé a repülésen szakértünk, ki mit csinált, hol szívott, hol tolta rendesen. Felvetődik az ötlet, beszélni kell a Simonics Petivel: legyen olyan Wings póló, amit csak a százat megrepült pilóták kapnak, s amelyen ez a felirat díszeleg: I DID IT!

csülök

Piedrahita, Spanyolország

31

A világ legolcsóbb ûr

fel- és visszaszállítással, térképpel, elmélet Két hét, utazással, szállással reggelivel előadással kezdő távrepülőknek

időpont: augusztus 8-23 mindössze 81 900 Ft

info: Beliczay Koppány 06 70 286-7925, Cloudbase.fw.hu A helyek száma limitált jeletkezz minél előbb

Pro-Design Tesztrep lØsek az orszÆg t bb rØszØn! Ha szeretnØd kipr bÆlni a Pro-Design ernyiket, akkor most mÆrciusban megteheted! trim max km/h km/h EFFECT(DHV1) 37 51 JAZZ (DHV1-2) 37 50 TITAN (DHV2) 39 52 55 PRO-JECT(DHV2-3) 39 CARRIER(IDHV1-2) tandem Tel.: (06-20) 911-5772 mail pro-design@freemail.hu

madártoll

122. szÆm 2003. mÆrcius

BOS 7 F

Hirdetési tari-

1/6 oldal 1000 Ft ■ 2/6 oldal 2000 F t 1/2 oldal 3000 Ft ■ 1/1 oldal 4000 Ft ■ 1/1 oldal 4000 Ft ■ 1/1 oldal 4000 tt 1/2 oldal 4000 ft 1/

Kedves Hirdetőnk! Kérem, ha teheted, hirdetéseidet minden hónap 2-ig Emailen keresztül juttasd el hozzám, ha ez nem megy, az esti órákban telefonon is elérhetsz. SMS-ben nem fogadom hirdetésedet. Fizetni normál postai befizetési csekken lehet, a következő címre küldve: Cumulus Sárkányrepülő Egyesület, 1113 Budapest, Ábel Jenő u. 26. A csekk megjegyzés rovatába, kérlek, írd be: "hirdetés".

Elad

œj, hÆrom tollæ lØgcsavar

(szlovák) 582-es ROTAX motorra, 100 ezer Ft-Ørt;

Ugyanitt sÆrkÆnyszÆll t utÆnfut

szárnytartóval, papírok nélkül, 80 ezer Ft-Ørt

valamint egy CX-19-es

sérült motoros szárny, 40 ezer Ft-Ørt

Keserû Lászlóné Ildikó Tel.: (35) 350-081, vagy (20) 9337-059

2/1

BURAN 500 burkolt trike

három rugózott kerékkel, újszerû állapotban, dupla gyújtásos, 1V-s karburátorral elad. Ugyanitt Subaru motor (sárkányon volt) felszereléseivel elad. Farkas GÆbor tel.: (30) 953-2196 Hasheveder kéne,
pondrót eladok!
Jó állapotú, könnyû
hashevedert vennék,
lehetőleg mentőernyő-zsebbel. Eladom csuda áramvonalas, rózsaszín pondrómat.
U. Balika
Tel.: (30) 962-6070

(Borit keresd)

Két üléses motoros sárkány, Apollo CX-M szárnnyal (14.5 m²) Rotax 503.2V motorral Apolló Racer Gt trike-kal eladó. Ára 800 ezer Ft Ivány Gyula Tel.: (20) 9929-166 B.B.Bence
motoros szÆrny elad.
Ragyog Ællapotban,
hangÆrban tÆrolt,
20 rÆt rep lt, 5 Øves.
Ambrus SzilÆrd
Tel.: (06-30) 9374-640

2/2

33

HirdetØs

Balatoni UL vállalkozás gokartokkal, íjászattal, kompletten eladó Apolló CX Aircross trike Motoros sárkány eladó! Aircross trike Rotax 503 DCDI dupla gyújtásos motorral. Takács I stván (06-30) 9244-974

2/2

2003. mÆrcius

122. szÆm

madártoll

35

34

Motoros sárkány eladó!

Trike: Racer Gt: motor: Molson. elektromos gyújtással, szárny: 1995-ös CX-19 új sodronyzattal.

> Ára: 300 ezer Ft Zsóka Lajos Tel.: (70) 235-8663

Hazard-15

típusú szárny

Plus-6 trike Rotax-462 motor Bam-3

carbon légcsavar

IrÆnyÆr: 1,1 milli Ft Tel.: (20) 478-7249

ROTAX 503 2V motor fa sr ffal 50 zem rÆval. A-keretes trike Øs Aircross trike orrkæppal, kerØkburkolattal ELAD 500,100,150 ezer Ft.

APOLLO CX19-es 10 Øves szÆrny, 1 szemØlyre alkalmas vitorlÆval 100 ezer Ft-Ørt ELAD.

Balogh K. SÆndor Tel.: (30) 286-4260 vagy este: (77) 420-140

Eladó Rotax 503-as

egyporlasztós felújított motor egykörös gyújtással 380 ezer Ft-ért

Tel.: (30) 946-5528 Marics István

Elad: Aeros KPL2 13 Ærboc nØlk li sÆrkÆny,

nagyon i Ællapotban, ropog s piros (krasz v j) dacron vitorlÆval, 65-70 kg pil tasælyig (pondr nØlk I)

> ra 340 ezer Ft. SzÆsz PØter Tel.: (30) 350-9973; peter.szasz@om.hu

Komplett særkænyok, nøgyhengeres Horizont motorral elad k

(300 ezer Øs 500 ezer Ft)

Horizont motor bordÆs Øksz jas ÆttØtellel (UL-be is) k I n is elad

Veres Andræs (06-30) 938-9453

122. szÆm 2003. mÆrcius

madárto

36

10 éves a magyarországi UP képviselet

A jubileum alkalmÆb I, februÆrt I Æprilis vØgØig, jelentıs ÆrkedvezmØnnyel vÆsÆrolhatod a UP sszes termØkØt. Bivebben a weblapunkon: www.2se.ini.hu. Keresd a UP kizÆr lagos magyarorszÆgi forgalmaz iÆt, a UP Hungary Sikl ernvis IskolÆt!

Mobil: (06-30) 445-1889. Fax: 325-8305

Email: pbq@freemail.hu

10 Øve MagyarorszÆgon MÆrciusban jubileumi Ærak!

Pulse

DHV₁ sikl szÆm: 7.3 oldalviszony: 4.5 sebessØq: 44/36/22 cellaszÆm: 36

1795 euro

1245 euro

Summit2

DHV 2 sikl szÆm: 8.8 oldalviszonv: 5.3 sebessØq: 50/37/22 cellaszÆm: 63

2095 euro

1545 euro

Gambit C

DHV 3 sikl szÆm: 9 oldalviszonv: 5.8 sebessØq: 55 38 24 cellaszÆm: 75

2375 euro

1825 euro

Makalu

DHV 1-2 sikl szÆm· 7.8 oldalviszonv: 5 sebessØq: 47/36/23 cellaszÆm: 42

1975 euro

1425 euro

Trango

DHV 2-3 sikl szÆm: 8.9 oldalviszony: 5.8 sebessØq: 54/38/24 cellaszÆm: 75

2300 euro

1750 euro

Sherpa

Tandem sikl szÆm: 7.8 oldalviszonv: 4.8 sebessØg: 42/38/24 cellaszÆm: 54

2365 euro

1815 euro

UP Everest be li UP Tandem be li **UP Mentiernyi** Br uniger IQ Comfort 455 euro 310 euro 460 euro 315 euro

460 euro 295 euro

225 euro 199 euro

Ne higgy a számoknak! Próbáld ki!

(06-30) 445-1889; (06-1) 325-8305; pbg@freemail.hu www.upeurope.com; www.2se.ini.hu

HirdetØs

122. szÆm 2003. mÆrcius

madártol

madártoll

122. szÆm

2003. mÆrcius

HirdetØs

40